

Sådan finder du et sted

Ejendomsforholdene i Dansk Vestindien var i princippet meget lig dem, som fandtes i Danmark på samme tidspunkt. Det meste af jorden og andet af værdi var ejet af en lille overklasse, som i Vestindien bestod fortrinsvis af plantageejere og købmænd.

Resten af befolkningen ejede ikke meget og slaverne endnu mindre. Den største forskel til danske forhold var, at man i slavetiden også kunne eje mennesker og dermed også testamentere dem til sine arvinger eller optage lån imod pant i deres værdi, på samme måde som med anden ejendom.

Ejendom i jord, huse og slaver blev registreret til skatteformål i matrikler og landslister. Ad den vej kan man følge rækken af ejere af en bestemt ejendom. I pantebøger og -protokoller blev det registreret, hvis en ejer optog lån i sin ejendom, uanset om det var en plantage, et skib eller en slave. På den måde kan man få indblik i, ikke bare den jord (med plantager og huse) som en person ejede, men også andre typer ejendom. Endelig blev oplysninger om afdødes ejendomme og ejendele registreret i skifter. Her får man ofte et endnu mere detaljeret indblik i de personlige ejendele, fx teskeer, skjorter og bøger.

Et eksempel på hvordan man kan bruge arkiver med oplysninger om ejendomsforhold i forbindelse med slægtsforskning kunne være [historien om den frie farvede forretningskvinde Maria Elizabeth Yard \(ca. 1789-1851\)](#). Af matriklen for St. Croix 1805-1806 fremgår det, at Maria boede på adressen Fiskergade 1 & 2 i Christiansted og ejede 5 slaver: en kvinde, en dreng og 3 piger under 12 år. Tilsvarende fremgår det af Christiansted Byfogeds panteprotokol for årene 1838-1841, at Maria i 1839 arvede ejendommene nr. 1, 2 og 3 i Fiskergade samt en anseelig årlig pension på 1100 rigsdaler. Andre oplysninger om Marias liv findes i folketællinger og lignende. [For disse informationer se artikel om kilder til personalhistorie](#).

De vigtigste kildegrupper

- Landslister og matrikler, 1688-1915
 - *Det finder du i landslister og matrikler*

Landslister (fra 1755 kaldet Matrikler) var årlige selvangivelser fra øernes ejendomsbesiddere til beregning af person- og jordskat. De kan hjælpe dig med at undersøge ejendomsforhold for ejendomme i byen eller på landet i et givent år. De angiver også antallet af personer, som boede på ejendommen: mænd, kvinder, børn, ansatte og slaver. Frie personer er oftest angivet med navn og måske med andre personoplysninger. Slavernes navne angives ikke (disse kan findes i matrikeloplysningsskemaer/slavelister). For plantagerne angives også beliggenheden, størrelsen og type af afgrøder og produktion.

- *Sådan er landslister og matrikler bygget op og organiseret*
Landslisterne og matriklerne er arkiveret hver for sig. Begge er organiseret geografisk efter ø og derefter kronologisk. Følgende årgange er bevaret:
 - Landslister:
 - **St. Thomas:** 1688-1694, 1697-1749, 1751-1752, 1754.
 - **St. Jan:** 1728-1739.
 - **St. Croix:** 1742-1754.
 - Matrikler:
 - **St. Thomas:** 1755-1915.
 - **St. Jan:** 1755-1915.
 - **St. Croix:** 1758-1775, 1780-1783, 1786-1806, 1814-1915.

Under hvert år er landslisterne og matriklerne inddelt geografisk efter hhv. kvarterer (landdistrikter) og byer. Under hvert geografisk område er rækkefølgen forskellig, f.eks. fra øst til vest eller fra vest til øst, men rækkefølgen er normalt den samme i lange perioder. Fra omkring 1718 er landslisterne udstyret med et alfabetisk register ordnet efter ejerens fornavn – i matriklerne er det efter ejerens efternavn. Fra omkring 1800 er plantagerne i det enkelte kvarter listet under deres ejers navn. Derefter optræder også plantagens navn sammen med ejerens navn. Bemærk, at nogle plantager ændrer navn, nye oprettes, og nogle forsvinder ved sammenlægning og udparcellering. Landslisterne er ført på hollandsk (latinsk skrift) eller dansk (gotisk skrift), mens matriklerne er ført på dansk (gotisk skrift). [En detaljeret liste over plantager på St. Croix findes her.](#)

- *Det skal du vide for at bruge landslister og matrikler*
 - **Hvornår:** Du skal vide, hvilken tidsperiode du er interesseret i.
 - **Hvor:** Du vide, hvor den ejendom lå, som du gerne vil finde, dvs., på hvilken ø og i hvilket kvarter eller hvilken by.
 - **Ejer:** Det letter din søgning, hvis du kender navnet på ejeren af ejendommen.
- *Her er landslister og matrikler arkiveret*
Landslisterne og matriklerne er arkiveret under to forskellige myndigheder.
 - Landslister:
 - **St. Thomas:** Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan (arkivnr. 446), Landslister for St. Thomas 1688-1754 (løbenr. 731-749).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - **St. Jan:** Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen for St. Thomas og St. Jan (arkivnr. 446), Landslister for St. Jan 1728-1739 (løbenr.

750-754).

[Link til Arkivalieronline](#)

- **St. Croix:** Vestindisk-Guineisk Kompagni, Bogholderen på St. Croix (arkivnr. 446), Landslister for St. Croix 1742-1754 (løbenr. 849-861).

[Link til Arkivalieronline](#)

- Matrikler:

- **St. Thomas & St. Jan:** Reviderede regnskaber, Vestindiske Regnskaber (arkivnr. 571), Matrikel for St. Thomas og St. Jan 1755-1915 (løbenr. 63.83.1-119).

[Link til Arkivalieronline](#)

- **St. Croix:** Reviderede regnskaber, Vestindiske Regnskaber (arkivnr. 571), Matrikel for St. Croix 1758 -1915 (løbenr. 63.86.1-142).

[Link til Arkivalieronline](#)

- Skifter, 1671-1903

- *Det finder du i skifterne*

Skifterne var de juridiske dokumenter, der blev udarbejdet, når en fri person på øerne døde. I skifterne finder du oplysninger om den afdødes ejendom og arvinger. Oplysningerne om ejendom kan være meget detaljerede. De kan omfatte alt fra hele plantager med slaver og bygninger ned til potter og pander.

- *Sådan er skifterne bygget op og organiseret*

De vestindiske skifter er ikke lette at arbejde med. De består af forskellige typer skiftearkivalier, som blev skrevet på forskellige tidspunkter i løbet af behandlingen af en skiftesag. Samtidig ændrer de sig over tid. Nedenfor følger en vejledning inddelt i to perioder:

1. Skiftearkivalier før 1755.
2. Skiftearkivalier efter 1755.

Skiftearkivalier før 1755 er ikke inddelt efter typer af skiftearkivalier, men kun efter om afdøde var hhv. ansat i kompagniet eller borger og dernæst kronologisk.

Skiftearkivalier efter 1755 er nedenfor inddelt i de tre vigtigste grupper af skiftearkivalier i prioriteret rækkefølge samt en fjerde gruppe, som også kan være anvendelig. Disse fire grupper er først inddelt geografisk efter ø og dernæst kronologisk.

Inddelingen i arkivalietyper **efter 1755:**

- 1. Registrerings- og vurderingsprotokoller**

- Du bør begynde med at undersøge disse protokoller. De registrerer begyndelsen på en skiftesag, dvs. dødsfaldet og værdier i afdødes bo. Ud over den kronologiske rækkefølge af sagerne har nogle protokoller et alfabetisk register på afdødes navn. Hver skiftesag blev tildelt et nummer, som går igen i de arkivalietyper, som beskrives nedenfor.
- 2. **Skifteretssessionsprotokoller**
 - Disse protokoller registrerer de enkelte retsmøder i skiftebehandlingen i kronologisk rækkefølge. På retsmøderne behandlede man betaling af gæld i boet og inddrivelse af tilgodehavender.
- 3. **Skiftebrevsprotokoller**
 - Skiftebrevet var det afsluttende dokument i skiftebehandlingen. Det dokumenterer boets opgørelse og fordeling blandt arvingerne.
- 4. **Skiftesager på enkeltpersoner**
 - Denne gruppe indeholder dokumenter, der blev fremlagt eller benyttet under skiftesagens behandling. F.eks. regninger, lånebeviser og skøder. Modsat de tre ovenstående protokoller er skiftesagerne på enkeltpersoner ordnet i fire undergrupper, hvoraf undergruppe I, III og IV er alfabetisk ordnet efter afdødes efternavn. Undergruppe II er ikke ordnet.
- *Det skal du vide for at bruge skifterne*
 - **Hvornår:** Du skal vide, hvornår den person døde, hvis ejendom du gerne vil undersøge.
 - **Hvem:** Du skal kende navnet på den person, hvis ejendom du gerne vil undersøge.
- *Her er skifterne arkiveret*

Skiftearkivalierne fra tiden **før 1755** er arkiveret under Vestindisk-Guineisk Kompagni. Skiftearkivalierne fra tiden **efter 1755** er som udgangspunkt arkiveret under fogeden, som bl.a. varetog retshåndhævelsen i et bestemt geografisk område (St. Thomas og St. Croix: byfogederne, St. Jan: landfogeden). Desuden er enkelte særlige skiftesager arkiveret under Den vestindiske Regering. De to tidsperioder – før og efter 1755 – overlapper til tider og derfor er opdelingen ikke helt konsekvent. Man bør altså orientere sig i begge grupper, for at finde de ønskede skifter:

 - **Før 1755**
Vestindisk-Guineisk Kompagni, Direktionen 1671-1755 (arkivnr. 446):

- Breve og dokumenter vedk. arv og afregning efter afdøde i Vestindien 1671-1754 (løbenr. 230).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteforretninger efter kompagniets funktionærer på St. Thomas og St. Jan 1705-1754 (løbenr. 231-234).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Guvernør Jørgen Iversens bo vedk. 1679-1684 (løbenr. 235).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Guvernør Michel Crones og hans halvbroder Knud Helmers dødsbo vedk. 1713-1737 (løbenr. 236-237).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteforretninger efter kompagniets funktionærer på St. Croix 1734-1751 (løbenr. 238-239).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteforretninger efter indbyggere på St. Thomas 1689-1701 (løbenr. 240).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebreve og andre dokumenter vedk. afdøde indbyggere på St. Thomas 1726-1751 (løbenr. 241).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebrev i planteren Willem Vessuups bo på St. Thomas 1732-1740 (løbenr. 242).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Efterretninger om vestindiske skifter for 1733-1739, 1736-1740 (løbenr. 243).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Efter 1755**
 - **St. Thomas byfoged 1755-1909** (arkivnr. 697):
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller 1736-1891 (løbenr. 13.26.1 - 16).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretssessionsprotokoller 1736-1893 (løbenr. 13.23.1 - 15).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Sager til skifteretssessionsprotokoller 1815-1893 (løbenr. 13.24.1 - 159).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebrevsprotokoller for indvånere 1717-1766 (løbenr. 13.27.1 - 13).
[Link til Arkivalieronline](#)

- Skiftebrevsprotokoller for plantere 1724-1763 (løbenr. 13.28.1 - 6).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skiftebrevsprotokoller for betjente og indbyggere 1800-1814 (løbenr. 13.29.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **St. Thomas og St. Jan Guvernement**, St. Jan landfoged 1741-1910 (arkivnr. 712, 446):
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller 1763-1882 (løbenr. 35.37.1 - 4).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Registrerings-, vurderings-, sessions- og testamentprotokoller 1807-1836 (løbenr. 35.38.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretssessionsprotokol 1758-1799 (løbenr. 35.36.1 - 3).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Testamente- og skifteretssessionsprotokoller 1836-1859 (løbenr. 35.39.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretsprotokoller 1741-1823 (løbenr. 35.40.1 - 10).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftedokumenter 1778-1859 (løbenr. 35.41.1 - 14).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebreve 1783-1806 (løbenr. 35.42.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Christiansted byfoged** 1734-1901 (arkivnr. 684):
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller:
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller for borgere og plantere 1747-1799 (løbenr. 38.41.1 - 11).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller for kgl. betjente 1755-1800 (løbenr. 38.42.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Registrerings- og vurderingsprotokol for underofficerer, soldater og tjenestetyende samt løse og ledige personer og frinegre 1782-1798 (løbenr. 38.43.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Registrerings- og vurderingsprotokoller for alle stænder 1800-1878 (løbenr. 38.44.1 - 12).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretssessionsprotokoller:

- Skifteretssessionsprotokoller for borgere og plantere 1747-1883 (løbenr. 38.38.1 - 27).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skifteretssessionsprotokoller for kgl. betjente 1759-1863 (løbenr. 38.39.1 - 10).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skifteretssessionsprotokoller for underofficerer, soldater og tjenestetyende samt løse og ledige personer og frinegre 1781-1833 (løbenr. 38.40.1 - 4).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skiftebrevsprotokoller:
 - Skiftebrevsprotokoller for borgere og plantere 1736-1790 (38.46.1 - 36).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebrevsprotokoller for kgl. betjente 1734-1792 (løbenr. 38.47.1 - 7).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftebrevsprotokol for underofficerer, soldater og tjenestetyende samt løse og ledige personer og frinegre 1786-1792 (løbenr. 38.48.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skiftesager:
 - Skiftesager på enkeltpersoner 1748-1857 (løbenr. 38.60.1 – 38.63.60).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skiftesager, alfabetisk ordnet 1847-1889 (løbenr. 38.65.1-8).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Frederiksted byfoged** 1745-1903 (arkivnr. 717):
 - Registreringsprotokoller:
 - Registreringsprotokoller 1848-1876 (39.19.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretssessionsprotokoller:
 - Skifteretssessionsprotokoller for borgere og plantere 1760-1793 (løbenr. 39.13.1 - 4).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteretssessionsprotokol for kgl. betjente 1781-1801 (løbenr. 39.14.1).
[Link til Arkivalieronline](#)

- Skifteretssessionsprotokol for underofficerer, soldater og tyende samt løse og ledige 1781-1801 (løbenr. 39.15.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skifteretssessionsprotokol for plantageforvalter Thomas Clarkes bo 1849-1849 (løbenr. 39.16.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skifteretssessionsprotokoller for alle indbyggere 1844-1881 (løbenr. 39.17.1 - 5).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skifteprotokoller:
 - Skifteprotokoller for borgere og plantere 1760-1794 (løbenr. 39.21.1 - 6)
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteprotokol for kgl. betjente 1776-1792 (løbenr. 39.22.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Skifteprotokol for underofficerer, soldater, tyende samt løse og ledige 1781-1800 (løbenr. 39.23.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Diverse ældre skiftesager 1761-1832 (løbenr. 39.25.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Skiftesager 1859-1903 (løbenr. 39.26.1 - 29).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Den vestindiske Regering 1773-1849** (Arkivnr. 678, 699, 686):
 - Gruppeordnede sager: Retsvæsen (f.eks. løbenr. 3.81.176 - 209).
[Link til Arkivalieronline](#)
- Pantebøger, 1736-1907
 - *Det finder du i pantebøgerne*

I pantebøgerne finder du oplysninger om belåning af ejendom på øerne. De giver dig et indblik i, hvad en person ejede i løbet af sit liv. Den belånte ejendom kan være alt fra hele plantager og skibe til enkelte slaver. Slaver blev betragtet som ejendom og kunne dermed belånes.
 - *Sådan er pantebøgerne bygget op og organiseret*

Der findes to typer pantearkivalier:

 - Panteprotokoller (-bøger).
 - Tinglæsningsbøger.

Begge er kronologisk opbygget. For nogle af dem er bevaret alfabetiske registre, ordnet efter personnavn og/eller stednavn.

- *Det skal du vide for at bruge pantebøgerne*
 - **Hvem:** Du skal kende navnet på den belånte ejendom (plantage) eller på den person, hvis ejendom du vil undersøge.
 - **Hvornår:** Du skal vide, hvilke(t) år du er interesseret i.

- *Her er pantebøgerne arkiveret*

Pantearkivalierne i Rigsarkivet er ikke komplette. Dels fordi en del af materialet findes i US National Archives i Washington DC og Recorder of Deeds Office på US Virgin Islands. Dels fordi meget af materialet fra Frederiksted brændte under arbejderoprøret i 1878.

Materialet er i Rigsarkivet arkiveret under to forskellige myndigheder. For St. Croix findes der panteprotokoller under Christiansted byfoged. For St. Thomas og St. Jan findes der tinglæsningsbøger under Landsoverretten for de Vestindiske Øer:

- **Vestindisk-Guineisk Kompagni, St. Thomas Byfoged** (arkivnr. 446, 697):
 - Pantebøger 1741-1754 (løbenr. 1.18.1 - 2).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Christiansted byfoged** 1734-1901 (arkivnr. 684):
 - Panteprotokoller 1736-1844 (løbenr. 38.26.1 - 42).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Registre til panteprotokoller 1765-1855 (løbenr. 38.27.1 - 14).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Særregister til panteprotokoller. Litra H-W 1801-1801 (løbenr. 38.28.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Ekstrakt af panteprotokolregistrene 1788-1795 (løbenr. 38.29.1).
[Link til Arkivalieronline](#)
- **Landsoverretten for De vestindiske Øer** 1805 -1907 (arkivnr. 680):
 - Tinglæsningsbøger 1807-1907 (løbenr. 5.9.1 - 15).
[Link til Arkivalieronline](#)